

БАБЯТИНСЬКА ЮЛІА ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри іноземних мов № 1*

СТРАТЕГІЇ, СПРЯМОВАНІ НА НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОГО ЮРИДИЧНОГО ДИСКУРСУ

Розширення міжнародних економічних, політичних, освітніх і культурних зв'язків сприяє неухильному збільшенню іншомовної інформації, що поступає, і, як наслідок, зростає потреба у володінні іноземної мови для її обробки. В процесі навчання студентів немовних ВНЗ ставиться мета оволодіння перекладацькими вміннями. У методичній науці переклад розглядається як засіб навчання розумінню іншомовної інформації в тексті, оскільки в основі смислової обробки розвивається вміння грамотного викладу складу на рідній мові. На сучасному етапі при навчанні недостатньо обмежуватися використанням лише поняття «текст», оскільки не розкриваються усі властивості мовних висловлювань, які необхідно враховувати.

Вимоги до компетентності при вивченні іноземної мови в немовному ВНЗ, основні закономірності перекладацького процесу, урахування специфіки англомовного юридичного дискурсу дозволили визначити перелік умінь, необхідних студентам для подолання труднощів письмового перекладу. Уміння письмового перекладу англомовного юридичного дискурсу трактується як здатність здійснювати мовні дії, що дозволяють ефективно здолати конкретну перекладацьку проблему і достовірно створити на іншій мові продукт, еквівалентний початковому тексту. На підставі етапів перекладу виділені вміння доперекладацького аналізу (ділення текстового матеріалу на смислові частини, сприйняття і розуміння тексту як цілісної смислової структури, визначення ключових слів, співвідношення значення слова з контекстом, упізнання і диференціації граматичних явищ, прогнозування змісту тексту), ухвалення перекладацького рішення (знаходити вірні лексичні еквіваленти на мові перекладу відповідно до контексту, здійснювати лексичні і граматичні трансформації (перестановка, заміна, опущення, додавання), перевірки і редагування виконаного перекладу (зіставляти текст оригіналу і перекладу, для самостійної оцінки створеного продукту перекладу). Щодо видів розумових операцій виділені вміння аналізу і синтезу, класифікації і узагальнення, зіставлення і конкретизації. По використанню мови визначені одномовні (письмової мови, знаходження синонімів, антонімів) і двомовні (уміння розпізнавати безеквівалентну лексику).

Для подолання труднощів письмового перекладу англомовного юридичного дискурсу пропонуються наступні стратегії письмового перекладу: смислової обробки, інформаційного пошуку, чорнового перекладу, створення термінологічного глосарію, узагальнення

перекладацького досвіду і тактики: прогнозування головної ідеї, виявлення логіко-граматичної і лексико-тематичної структури, підбору адекватних перекладацьких лексико-граматичних і стилістичних відповідностей, внесення в глосарій еталонного перекладу, вибору порядку слів в реченні згідно з нормативними вимогами української мови, перевірки граматичного і орфографічного оформлення за допомогою застосування електронних систем.

Навчання письмовому перекладу припускає поетапне формування у студентів немовних ВНЗ умінь перекладу і визначається особливостями перекладацького процесу (його ділення на етапи), умовами навчання в немовному ВНЗ (обмежена кількість годин, що відводяться на предмет «Іноземна мова»), низькою лінгвістичною компетенцією тих, що навчаються. Враховуючи вищезгадані чинники, специфіку англомовного юридичного дискурсу, вважаю, що подолання труднощів письмового перекладу студентами немовних ВНЗ стає можливим за умови застосування комплексу стратегій і тактик письмового перекладу. Для навчання стратегіям письмового перекладу потрібне виконання комплексу вправ, які передбачають перехід від одного виду вправи до іншого і спеціально-підготовчі вправи. Результатом виконання вправ повинне стати оволодіння умінням письмового перекладу англомовного юридичного дискурсу. Виконанням вправ є покроковий алгоритм реалізації стратегій і тактик письмового перекладу. В ході покрокової учбової діяльності, що багаторазово повторюється, розвиваються уміння подолання труднощів перекладу англомовного юридичного дискурсу. Студентам пропонується наступний алгоритм: перший етап доперекладацького аналізу тексту, а саме застосування стратегії смислової обробки тексту і інформаційного пошуку, другий етап ухвалення перекладацького рішення, а саме застосування стратегії чорнового перекладу і створення термінологічного глосарію і останній етап редагування продукту перекладу, а саме застосування стратегії узагальнення перекладацького досвіду.

Отже, вибір стратегії перекладу англомовного юридичного дискурсу передбачає доперекладацький аналіз тексту оригіналу, та вибір методів перекладу з урахуванням усіх складнощів.

Список використаної літератури:

1. Андрієнко Т. П. Стратегії і тактики перекладу: когнітивно-дискурсивний аспект (на матеріалі художнього перекладу з англійської мови на українську): монографія / за ред. В. І. Карабан. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. 339 с.
2. Пастрик Т. В. Концептуальна модель продуктивного білінгвізму перекладача. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка. 2006. Т. 8. Вип. 2. С. 141–148.

Ключові слова: юридичний дискурс, письмовий переклад, англійська мова, навчання перекладу, труднощі перекладу.

Ключевые слова: юридический дискурс, письменный перевод, английский язык, обучение переводу, трудности перевода.

Key words: legal discourse, written translation, English, translation studies, translation difficulties.

ТАРАСОВА АННА МИХАЙЛОВНА

*Національний університет «Одеська юридическа академія»,
старший преподаватель кафедры иностранных языков № 2*

О ФУНКЦИОНИРОВАНИИ ЛАТИНИЗМОВ ВО ФРАНЦУЗСКОЙ ЮРИДИЧЕСКОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ

Специалистам, а также всем тем, кто испытывает интерес и потребность в изучении французской юридической терминологии и фразеологии, приходится сталкиваться с тем, что немалая их часть подается на языке латинском. Такие случаи, к примеру, встречаются и во французско – русском юридическом словаре Г. И. Мачковского объемом в 35000 терминов 2002 г. издания. При этом тот или иной термин дается полностью на латинском, некоторые другие частично на латинском, частично на французском языках. Но особенно много латинизмов включает в себя терминология, представленная во французско – русском патентном словаре объемом в 7200 терминов 1977 г. издания под редакцией Э. И. Фурмана.

Частично на французском, а частично на латинском языках приводятся такие термины (в них автором статьи подчеркнуты латинские слова):

Absolutio ab action – отклонение иска ввиду его (*материальной*) необоснованности

Alea de l'exploitation de l'invention – риск, связанный с использованием изобретения

Clause rebus sic stantibus – оговорка «при неизменных обстоятельствах»

Comission ad hoc – специальная комиссия

Droit exclusif erga omnes – абсолютное исключительное право

Erreur in iudicando – неправильность, допущенная при рассмотрении дела по существу

Erreur in negotio – ошибка в природе договора

Erreur in procedendo – неправильность процедурного порядка

Juge ad hoc – судья для рассмотрения конкретного дела (*в частн. в Международном суде*)

Jugement nihil dicit – решение в пользу истца в связи с непредоставлением возражения ответчиком

Loi ayant effet ex nunc – закон, не имеющий обратной силы

Loi ayant effet ex tunc – закон, имеющий обратную силу